



Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 14. september 2018

Miljø- og fødevareministerens endelige besvarelse af spørgsmål nr. 775 (MOF alm. del) stillet 8. juni efter ønske fra Julie Skovsby (S).

Spørgsmål nr. 775

Vil ministeren - i forlængelse af svar på alm. del - spørgsmål nr. 991 (2016-17) og i lyset af de mange nye fund af forskellige pesticidrester i drikkevand og drikkevandsboringer - udarbejde en ny opgørelse med et regneark, der indeholder oplysninger om, hvilke vandværker i hvilke kommuner der har påvist pesticider og disses nedbrydningsprodukter, samt hvilke vandværker der ikke har overholdt grænseværdien ($\geq 0,1 \mu\text{g/l}$) for pesticider i både afgangsvand fra vandværkerne og i grundvand fra drikkevandsboringerne gennem den sidste seks års periode? Listen skal indeholde kommunens navn, vandværkets navn, DGUnr. for boringerne, utm koordinater for boringerne, stofnavne for pesticider og nedbrydningsprodukter, antal fund i afgangsvand og i boringer, antal overskridelser af grænseværdierne i afgangsvand og i boringer, maksimum koncentration i afgangsvand og råvandsboringer, dato og år for hvert analyse med fund, antal forskellige pesticidrester fundet i den enkelte boring/ drikkevand, samt kolonner med dato for første og sidste fund. Boringer der er taget ud af drift i 6 års perioden medtages i opgørelsen. Da nogle kommuner ikke løbende godkender de analyseresultater, som laboratorierne løbende sender til GEUS database Jupiter, ønskes også disse "ikke godkendte" analyser medtaget med markering af, at kommunerne endnu ikke har godkendt disse analyser. Dette ønske begrundes i, at der netop i disse måneder og uger analyseres et stort antal vandprøver fra drikkevand og boringer for nye pesticidrester. Listen bedes udarbejdet som et Excel regneark og eventuelt med oversigtstabeller.

Svar

- ./ Til brug for besvarelsen har De Nationale Geologiske Undersøgelser for Danmark og Grønland (GEUS) på anmodning fra Miljøstyrelsen foretaget udtræk fra databasen Jupiter. Udtrækket omfatter som efterspurgt en oversigt over hvilke vandværker, der har påvist pesticider og disses nedbrydningsprodukter i hhv. grundvand fra drikkevandsboringer og afgangsvand fra vandværkerne inden for de seneste seks år. Da der ikke er medtaget målinger uden fund er det ikke muligt at vurdere fundprocenter.
- ./ GEUS har sammen med udtrækket fra Jupiter leveret et følgebrev, som beskriver udtrækket og den databehandling, som er foretaget. Følgebrevet er vedlagt dette svar, da der bl.a. fremgår forklarende tekst til udtrækket. Af beskrivelsen i følgebrevet fremgår bl.a., at drikkevandsboringer, der er taget ud af drift i løbet af de seneste seks år (udtræksperioden), er medtaget i opgørelsen som ønsket. Det fremgår også af følgebrevet, at "ikke godkendte" analyser ikke er medtaget. GEUS begrundes dette med, at de iht. Dataansvarsaftalen ikke har hjemmel til at udlevere disse data, før de er godkendt af den dataansvarlige myndighed.

Oversigtstabeller

Tabel 1 Oversigt over prøver udtaget af afgangsvandet fra vandværkerne i årene 2013-2017¹

Afgangsvand fra vandværkerne	2013	2014	2015	2016	2017
Antal prøver med fund	463	450	470	450	802
Antal prøver med fund over kravværdien	22	18	22	17	95
Højeste koncentration fundet (mikrogram/liter)	0,73	0,4	3,2	0,28	4
Antal kommuner med fund	77	75	77	74	80
Antal kommuner med fund over kravværdien	15	12	16	10	33
Anlæg med fund	283	285	273	292	441
Anlæg med fund over kravværdien	15	13	20	13	65

Af tabel 1 fremgår det, at antallet af prøver fra vandværkernes afgangsvand med fund af pesticidrester er steget markant i 2017 set i forhold til årene 2013-2016. Antallet af fund over kravværdien på de 0,1 mikrogram pr. liter er ligeledes steget.

Af tabellerne 2 og 3 fremgår det, at stigningen skyldes fund af de to nedbrydningsprodukter fra det nu forbudte ukrudtsmiddel chloridazon: desphenyl-chloridazon og methyl-desphenyl-chloridazon. I 2017 er der således gjort fund af de to nedbrydningsprodukter 351 gange i afgangsvandet fra vandværker – af disse fund har 79 oversteget kravværdien. Det er især desphenyl-chloridazon, der er fundet i koncentrationer over kravværdien. Styrelsen for patientsikkerhed har vurderet, at de koncentrationer, der er fundet af desphenyl-chloridazon i vandværkerne ikke vil udgøre en uacceptabel risiko for sundheden, idet niveauet er væsentligt lavere end det acceptable daglige indtag.

I årene 2013-2016 er der ingen fund af de to nedbrydningsprodukter fra chloridazon i prøverne i afgangsvandet. Det fremgår ikke af arket, om der er målt for stofferne tidligere, uden at de er fundet, da arket kun indeholder prøver med fund af pesticidrester. Fundene af de to nedbrydningsprodukter fra chloridazon er nærmere beskrevet i et notat fra GEUS, der blev oversendt til MOF i marts 2018 (MOF alm. del bilag 348 2017-18). I det tidligere notat fra GEUS er der lavet en opgørelse for boringskontrollen. Af det tidligere notat fra GEUS fremgår det, at de to nedbrydningsprodukter fra chloridazon er fundet i ca. hver fjerde boringskontrol.

./.

¹ Af dataudtrækket fremgår også målinger fra sidste halvår 2012 og første halvår 2018, men oversigtstabellen her er baseret på hele kalenderår.

Tabel 2 Oversigt over hvilke pesticider og nedbrydningsprodukter, der er fundet over kravværdien på 0,1 mikrogram pr. liter i prøver udtaget fra vandværkernes afgangsvand i perioden 2013-2017

Navn på pesticid eller nedbrydningsprodukt	2013	2014	2015	2016	2017
2,6-Dichlorbenzamid	15	9	13	4	5
4-CPP	0	1	0	2	2
4-Nitrophenol	0	0	0	0	1
AMPA	1	0	1	0	0
Atrazin, desethyl-	0	0	0	1	0
Bentazon	4	5	3	5	1
CGA 108906	0	1	0	1	2
DEIA	2	1	0	1	1
Desphenyl chloridazon	0	0	0	0	76
Glyphosat	0	1	4	3	4
MCPA	0	0	1	0	0
Methyl-desphenyl-chloridazon	0	0	0	0	3

Tabel 3 Oversigt over hvilke pesticider og nedbrydningsprodukter, der er fundet under kravværdien på 0,1 mikrogram pr. liter i prøver udtaget fra vandværkernes afgangsvand i perioden 2013-2017

Afgangsvand fra vandværk	2013	2014	2015	2016	2017
2,4-D	1	0	0	0	0
2,6-DCPP	3	3	4	4	5
2,6-Dichlorbenzamid	279	263	260	245	257
2,6-dichlorbenzosyre	13	12	9	5	4
4-CPP	8	3	6	10	6
4-Nitrophenol	2	4	3	4	14
AMPA	0	2	2	5	1
Atrazin	2	1	0	2	4
Atrazin, desethyl-	8	12	7	5	6
Atrazin, desisopropy	9	5	8	8	2
Atrazin, hydroxy-	2	1	2	1	1
Bentazon	38	38	45	34	48
CGA 108906	0	18	13	14	14
CGA 62826	0	0	11	15	11
Chloridazon	0	0	0	0	1
DEIA	18	20	19	17	17
Desphenyl chloridazon	0	0	0	0	239
Deisopropyl-hydroxyatrazin	1	1	1	1	5
Desethyl-hydroxy-atrazin	2	3	0	0	3
Dichlobenil	0	1	0	0	0
Dichlorprop	8	7	8	6	0
Didealkyl-hydroxy-atrazin	0	4	4	8	0
Diuron	3	1	2	1	1
Ethylenthioourea	2	1	0	4	0
Glyphosat	2	7	9	13	8
Hexazinon	12	12	13	15	12
Isoproturon	0	0	0	0	2
MCPA	1	0	1	0	0
Mechlorprop	7	2	5	4	2
Methyl-desphenyl-chloridazon	0	0	0	0	33
Metribuz-desam-diket	16	9	13	11	11
Simazin	0	1	1	0	0
Simazin, hydroxy	3	1	2	1	0
Terbut.azin,desethyl	1	0	0	0	0

Tabel 4 Oversigt over målinger i grundvand fra drikkevandsboringer i årene 2013-2017²

Grundvandsudtræk	2013	2014	2015	2016	2017
Antal prøver med fund	935	984	868	909	1696
Antal prøver med fund over kravværdien	88	106	91	75	337
Antal prøver med fund af to nedbrydningsprodukter fra chloridazon	0	0	1	1	764
Antal prøver med fund af to nedbrydningsprodukter fra chloridazon over kravværdien	0	0	0	0	260
Højeste koncentration fundet (mikrogram/liter)	1,1	0,91	0,92	1,23	11
Antal kommuner med fund	85	89	79	84	85
Antal kommuner med fund over kravværdien	30	34	28	25	54
Anlæg med fund	265	296	268	291	426
Anlæg med fund over kravværdien	46	46	45	39	126

Af tabel 3 fremgår tallene for prøver taget af grundvandet i drikkevandsboringerne svarende til målinger i boringskontrollen. Tallene her illustrerer samme udvikling som tallene i tabel 1 for vandværkernes afgangsvand.

Tal for 2018 er ikke medtaget i de ovenstående tabeller, da året endnu ikke er afsluttet. For 2018 bemærkes det, at der af excel-arket fremgår fund af nedbrydningsproduktet N,N-Dimethylsulfamid (DMS). I afgangsvandet fra vandværkerne er der indtil den 11. juli 2018 indrapporteret og godkendt 25 fund af DMS under kravværdien og 3 over kravværdien. De tilsvarende tal for prøver taget af grundvandet i drikkevandsboringerne er 80 fund under kravværdien og 8 fund over kravværdien. Miljøstyrelsen er i gang med at screene for DMS i grundvandsovervågningen, så der primo 2019 kan dannes et overblik over, hvor udbredt det er i grundvandet. Stoffet er desuden taget med i drikkevandsbekendtgørelsen, så det fra 1. juli er blevet et krav at kontrollere for det på vandværkerne. Miljøstyrelsen vurderer, at indtag af drikkevand indeholdende DMS i de koncentrationer, der er fundet i de aktuelle drikkevandsprøver ikke udgør en sundhedsmæssig risiko. Der er i den aktuelle risikovurdering af DMS taget hensyn til, at evidensen er yderst sparsom specielt med hensyn til kronisk eksponering. Styrelsen for Patientsikkerhed er enig i denne vurdering.

Jakob Ellemann-Jensen

/

Lea Frimann Hansen

² Af dataudtrækket fremgår også målinger fra sidste halvår 2012 og første halvår 2018, men oversigtstabellen her er baseret på hele kalenderår.